Т.І.Стойчик
кандидат педагогічних наук
Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНИХ ФАХІВЦІВ У ПРОФЕСІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Світовий процес переходу від індустріального до інформаційного суспільства, а також соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності держави. У першу чергу це стосується реформування освіти, зокрема і професійної.

Особливого значення набуває переорієнтація мислення сучасного педагогічного працівника професійного навчального закладу на усвідомлення принципово нових вимог до його діяльності, готовність використовувати інформаційні технології, як допоміжний навчальний ресурс, в подачі інформації таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного майбутнього фахівця, за короткий проміжок часу освоїти, перетворити і використати в практичній діяльності величезні масиви інформації.

Поняття «інформаційні технології», науковці трактують по-різному, зокрема: як сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збирання, обробки, зберігання, розповсюдження, відображення і використання інформації в інтересах її користувачів [1]; як технології, пов'язані зі створенням, збереженням, передачею, обробкою і управлінням інформацією [2] та ін. Однак, всіх дослідників об’єднує спільність в аналізі відмінностей інформаційних технологій від традиційних. Вони зазначають, що інформаційні технології є не простим придатком до існуючих методичних систем навчання, а вони вносять суттєві корективи в усі

компоненти методичної системи (мету, зміст, методи, засоби та організаційні форми навчання).

Характерними відмінностями традиційної професійної освіти й сучасних вимог до технологій навчання, на яких ґрунтується підхід до побудови методичної системи навчання на базі нових інформаційних технологій, можна визначити наступні:

– традиційна система професійної освіти готувала фахівців до умов виробництва, яке вже функціонувало, завданням сучасної системи професійної освіти є підготовка фахівців до маловідомих умов;

– традиційна система професійної освіти орієнтувалась на стійку систему знань, умінь і навичок, нині, необхідні знання, які були б стійкими відносно зміни умов виробництва;

– традиційна система професійної освіти була в основному спрямована на репродуктивну діяльність, творча компонента була присутня у незначній мірі. Сучасні умови виробничої діяльності потребують творчих фахівців, які мислять нестандартно.

Інформаційні технології сьогодні, мають стати невід’ємною частиною навчального процесу і набути виняткового значення під час теоретичної і практичної підготовки конкурентоздатних фахівців у професійних навчальних закладах. Однак, впровадження інформаційних технологій у навчальний процес не повинне спрямовуватись на поступове обмеження впливу й ролі педагогічного працівника, його місця і значення у підготовці фахівців.

При підготовці до уроку з використанням інформаційних технологій педагогічний працівник не повинен забувати, що це урок та дотримуватися основних дидактичних принципів: систематичності та послідовності, доступності, диференційованого підходу, науковості та ін.

Одним з найбільш потужних сучасних універсальних технічних засобів навчання є комп'ютер, з його допомогою учні мають можливість вирішувати тести, будувати графіки, креслення, готувати тексти, проводити діагностування тощо. Це можливість для майбутніх фахівців проявити свої творчі та

професійні здібності. Такий метод навчання дуже привабливий і для викладачів. Він допомагає краще оцінити здібності і знання учня зрозуміти його, спонукає шукати нові, нетрадиційні форми і методи навчання.

Застосування на уроці комп'ютерних тестів і діагностичних комплексів дозволяє викладачу за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу, в усіх учнів і своєчасно його скорегувати. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для конкретного учня.

Використання сенсорних дошок в процесі професійної підготовки дозволяє викладачу перекласти частину матеріалу на дошку, роблячи при цьому процес навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним. Зокрема, стає більш швидким процес запису визначень, теорем та інших важливих частин матеріалу, викладачу не доводиться повторювати навчальний матеріал кілька разів, учневі не доводиться чекати, поки викладач повторить потрібний йому фрагмент.

З цією метою актуальним стає питання розробки педагогічних програмних засобів, для вивчення складових курсу професійної підготовки, які повинні в собі ефективно поєднувати функції викладача та підручника чи довідково-інформаційного джерела та консультанта, тренажера та засобу контролю знань. При цьому мультимедіа мають працювати з різнорідними даними (графікою, текстом, звуком, відео) й об’єднувати останні в одне ціле (гіпертекст), що дозволяє майбутньому фахівцю швидко отримувати додаткову інформацію та позитивно впливати на його свідомість (*рис.1*).

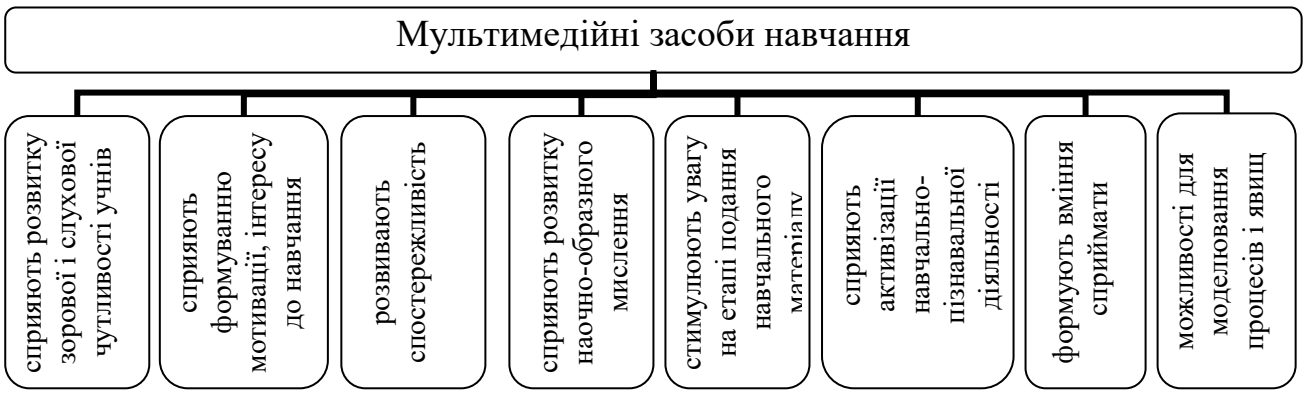

Рис.1. Вплив мультимедійних засобів навчання на свідомість майбутнього фахівця

Підсумовуючи сказане, зазначимо, що використання інформаційних технологій при підготовці фахівців у професійних навчальних закладах значно розширює можливості викладача, спрямовує учнів на свідоме засвоєння знань; має на меті розвиток пізнавальної діяльності, формування відповідних професійних і особистісних якостей, що, зрештою, призведе до формування фахівця, який володіє широким політехнічним кругозором, професійною мобільністю, конкурентоздатністю та готовністю достатньо швидко і успішно адаптуватися до нових змін виробництва.

Література

1. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: Колективна монографія / Наук. редактори В.Ю. Биков, О.В. Овчарук. - К.: Атіка, 2005. - 252с.
2. Шишкіна М.П. Тенденції розвитку та використання інформаційних технологій у контексті формування освітнього середовища. // Засоби і технології єдиного інформаційного освітнього простору: 36. Наук, праць / За ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. - К.: Атіка, 2004. - С 81-88.